

Opmandskendelse  
i  
faglig voldgift (FV2013.0040):

Fagligt Fælles Forbund  
for  
Murersjakket v/ A og B  
(faglig sekretær Jens Kirkegaard)

mod

Dansk Byggeri

for

MPS Murermester & Entreprenørfirma  
(advokat Thea Præstmark)

**Voldgiftsretten**

Voldgiftsretten er nedsat i medfør af overenskomst 2012 for murer- og murerarbejdsmandsarbejde. Fagligt Fælles Forbund har som medlemmer af voldgiftsretten udpeget forhandlingssekretær Jacob Scavenius og opmåler Rasmus Barfod. Dansk Byggeri har udpeget afdelingschef Thorsten Wilstrup og konsulent Erling Olsen. Undertegnede landsdommer Mogens Kroman er af Arbejdsrettens formand udpeget som opmand.

Sagen har været forhandlet den 22. april 2013 i Dansk Byggeri, Nørre Voldgade 106, 1358 København K.

## **Parternes påstande**

*Klageren* har påstået indklagede tilpligtet at betale jf. akkordregnskab gældende for arbejdspladsen Menighedshus, Hvidovrevej 140, Hvidovre, jf. bilag 1.

Det fremgår af bilag 1, at det samlede antal timer er opgjort til 5.265. Daglønstimer er opgjort til 2.647 og akkordtimer til 2.618. Akkordsum er 1.025.463,16 kr., daglønssum er 1.036.822,38 kr. Akkordtimefortjeneste er opgjort til 391,70 kr. Fratrukket udbetalt beløb på 1.210.950 kr. er kravet til fordeling opgjort til 851.335,54 kr.

*Indklagede* har påstået frifindelse.

Indklagede har under forhandlingen anført, at opgørelsen af akkordtimefortjeneste kan være, at præsterede arbejdstimer på arbejdspladsen er 5.800, akkordtimer 3.460,50 og daglønstimer 2.339,50. Det vil føre til, at akkordsummen er 683.668,62 kr., akkordtimer 3.460,50 og akkordtimefortjenesten 198 kr.

## **Sagens omstændigheder**

Sagen drejer sig om opførelse af nyt menighedshus på Hvidovrevej 140, hvor arbejdet var opmuring af facader udvendig og indvendig, herunder rundt murværk, gesimser, akustikfelter, indvendig puds, filts, kalkning, støbning af pudslag på gulv, klinke og flise arbejde og nyt tegltag. Murersjakket startede 27. juni 2011. Sjakket afleverede akkordaftaler til firmaet tre gange, 25. juli, 29. august og 19. september 2011. I september 2011 krævede sjakket erstatning under henvisning til, at andre var sat til at støbe gulve i kælderen. Den 23. februar 2012 blev man på et forhandlingsmøde enige om at stoppe samarbejdet, og at sjakket skulle købes ud af akkorden. Akkordregnskab blev fremsendt den 7. marts 2012.

Akkordudbetaling var fra starten 180 kr. pr. time. Akkordforskuddet blev den 13. januar 2012 forhøjet til 230 kr. pr. time.

Der er mellem parterne, jf. klageskriftet, uenighed om følgende:

1. Mængden af facadesten
2. Skævt murværk
3. Skævt murværk gesims
4. Tillæg for akustikfelter
5. Tillæg for knækket kopper på trappetårn
6. Tillæg for ekstra loddesteder på trappetårn
7. Tillæg for rundt murværk på trappetårn
8. Tillæg for overlukninger på trappetårn
9. Tillæg for fugning af kopforbandt på trappetårn
10. Tillæg for I-jern binder
11. Støbning af kælder gulve
12. Arbejdsmandsdækning for do.
13. Gasbeton
14. Natursten skæring lige
15. Natursten skæring skrå
16. Natursten skæring rundt
17. Natursten afdækning med pap
18. Hele gulv klinker
19. Driftsteknisk tillæg
20. Daglønstimer 2 x 49 timer samt 99 timer
21. Samlet timeantal

Indklagede har desuden gjort gældende, at der er et pkt. 12 A, om kalkning.

## **Forklaringer**

Der er under sagen afgivet forklaringer af akkordholder A, murersvend B, hovedentreprenør Lars Christensen, indehaver Mads Stavnbo og indehaver Peter Willumsen. Vidnerne har alle afgivet forklaringer vedrørende punkterne 1-21.

A og B har forklaret blandt andet, at det skæve murværk, pkt. 2 og 3, i givet fald skyldes, at der midt på huset var en udbygning, så de kunne ikke trække snor langs facaden. De tog mål fra bagmuren ud til facaden. De foretog arbejdet i slutningen af oktober 2011, men hørte først om skævhed i februar 2012. Tillæg for akustikfelter, pkt. 4, skyldtes, at der var sten, der stod på højkant, og som skulle tilskæres. Det var anderledes murerarbejde end det, man almindeligvis har. De har hele tiden ment, at det skulle betegnes som akustikfelt, det var betegnet som akustikfelt på de tegninger, de havde. Pkt. 5-9 blev vist nok lavet i august 2011. En del af trappetårnet, spindeltrappe I-jern, pkt. 10, blev lavet med hammer. Pkt. 11 og 12, støbning af slidlag. Den 21. april 2011 så de en firmabil, der ikke plejede at være der, og som gik i gang med at støbe gulv i kælderen på trods af deres ak-

kordaftale om det. A protesterede over for Mads Stavnbo. Vedrørende kalkning, pkt. 12 A, har de fulgt retningslinjerne ad murerarbejde. De ville gerne i givet fald have lavet flere omgange, hvis de var blevet bedt om det, men det blev de ikke. Den store sal fik 4 omgange. Gasbeton, pkt. 13, startede i sidste uge i juni. Kælderen blev efter skybrud fyldt med vand, og de skulle mure op igen. De lavede det som aflastningsarbejde. Første gang de udførte arbejdet var det akkord, anden gang daglønstimer. Natursten, pkt. 14-17, lavede de opmåling på for at opgøre summen. De måtte ikke skære fliser indendørs, men skulle gøre det udendørs. Daglønstimerne, pkt. 20, var fordi, der til sidst ikke var flere sten tilbage. De spurgte til det, men fik ikke svar. Disse dage kunne de ikke komme i gang. Uenigheden vedrørende de 99 timer vil de gerne have afgjort i denne sag. Akkorden, jf., pkt. 21, begyndte uge 16 i 2011. Fra uge 25 afleverede de timeopgørelser ved timesedler indtil uge 45 og skurbog derefter. Det var aftalt med Peter Willumsen. Peter sagde, at han ikke var en del af akkorden, og derfor er han ikke skrevet med i skurbogen. De har ikke muret eller filset sammen med Peter, og Peter har ikke konfereret sine timer med dem. Peter Willumsen var ikke på arbejde samme antal timer pr. dag, som de var. Der var ved forhandling om akkordoptræk i januar 2012 ikke indsigelser fra Mads Stavnbo eller Peter Willumsen over for markeringen af, at Peter Willumsens timeantal var 195, jf. bilag 18. Der var enighed om yderligere 50 kr. pr. time.

Lars Christensen har forklaret blandt andet, at han holdt styr på blandt andet murersjakket. Der var mange kontroverser, de var usympatiske. Pudslag i kælderen drejede sig om, at man havde glemt at nedlægge varmeslanger i kældergulvet. Man var på den baggrund langt bagud med murerarbejdet. Bygherren var ikke tilfreds med kalkarbejdet. Murersvendene havde lavet de hvide vægge i første omgang, men det var ikke i orden. Det måtte omkalkes to gange efterfølgende. Arbejdet er først nu blevet godkendt. Det skæve murværk er stadig skævt. Han nævnte for Mads Stavnbo, at der manglede isolering. Det gjorde der mange steder. Mads Stavnbo har repareret det. Sjakket havde generelt alkoholproblemer, de var tæt på bortvisning. Der var hele dage, hvor de sad i skuret og ikke kom ud.

Mads Stavnbo har forklaret blandt andet, at det ikke var aftalt, at der skulle være timeløn. Han vidste ikke, at han i givet fald skulle protestere. Han protesterede heller ikke imod daglønssedlerne. Han mener, at han er blevet bundet op på en urimelig akkord. Murværket, pkt. 2-3, var et skævt murværk. Han fik en mail i februar 2012 om, at det var skævt. Det kunne først ses på det tidspunkt. Det var før, sjakket var stoppet, men de tilbød ikke at mure det om. Det er ikke sket endnu, og han

ved ikke, om det skal ommures, men i givet fald får han tab på det. Akustikfelter og mønstermurværk, pkt. 4, er to forskellige ting. Han har ikke godkendt samme akkord ad det. Sjakket har krævet både akkordering og daglønstimer. Han har ikke godkendt alle timer, men i det samlede antal vedrørende alle projekter godkendt 88 %. I pkt. 5-9 var der enighed om opmåling af priskurant, jf. bilag 8, med det andet er afvist. I-jern binder, pkt. 10, har han og Peter Willumsen været med til at udføre halvdelen af. Støbning af kældergulv, pkt. 11, havde sjakket ikke noget med at gøre. Der kom først krav herom fra sjakket i marts 2012. Han reagerede ikke på skrivelsen fra fagforeningen. Støbning af slidlag kan ikke være i kælderen, men stuen og 1. sal. Kalkning, pkt. 12 A, hørte han om i marts 2012. Han er enig i, at dette arbejde ikke er udført ordentligt af sjakket. Der er derefter udført ekstrakalkning 2 gange og et sted 3 gange. Sjakkets gasbetonarbejde efter skybruddet er ikke så omfattende, som de påstår. Han har beregnet, at det kunne laves på 148 timer, hvor de har krævet 211 timer og akkord. Natursten og klinkearbejde, pkt. 14-17, er udført i januar-februar. Han forhandlede daglønstimer med sjakket og havde ikke fået akkord. Sjakket har dobbeltkrav. Det er ikke rigtigt, pkt. 20, at der ikke var materiale på arbejdspladsen. Der var arbejde, sjakket kunne lave. Han var ikke selv til stede, men Peter Willumsen anviste andet arbejde indenfor, men det tog sjakket sig ikke af. Det samlede timeantal, pkt. 21, er ikke i overensstemmelse med hans opgørelse, bilag Y. Han har tastet timeantallet hver uge. Han murede selv i en periode. Han godkendte de fleste daglønstimer, men ikke alle. Sjakket er oppe på 40 % daglønstimer, og det er ikke en korrekt fordeling i forhold til akkord. Han har ikke anerkendt, at Peter Willumsen kun havde 195 timer. Sjakket havde alkoholproblemer, holdt for lange pauser, og der var megen konflikt med dem. Han har haft under-skud på sit arbejde, og hvis sjakket får medhold i denne sag, går han personligt konkurs.

Peter Willumsen har forklaret blandt andet, at han havde svendetimer som murer. Han har muret sammen med A og B. Også i forbindelse med skimmelsvamp og gasbeton. Han var også med efter vandskaden. Perioden efter uge 26 var ikke en markant ændring af hans arbejde, men han var også firmaets repræsentant ind imellem og tog sig af timesedler og byggemøder. Han vil antage, at hans murerarbejde var 70 % af den samlede tid, han havde. Han bemærkede ikke, at sjakket anførte, at han i alt var på 195 timer. Han blev behandlet meget dårligt af sjakket og er enig i det, der er fortalt om alkohol mv. Han har senere set, at murerværket var skævt.

## **Procedure**

Klageren har til støtte for sin påstand gjort gældende:

Ad 1, at den udgår, da enighed er opnået.

Ad 2 og 3, at sjakket tilbyder at mure de omtalte flugter om, men det afviser firmaet. Efterfølgende er der ikke lavet noget om på flugten, og der er ikke dokumenteret nogen ekstraudgift.

Ad 4, at i papirvekslingen mellem sjakket og firmaet har både de udvendige og indvendige felter været benævnt som ”akustikfelter”.

Ad 5-9, at kravene om tillæg er rejst og modtaget af firmaet den 19. september 2011. Kravet er udarbejdet på baggrund af opmåling efter priskuranten.

Ad 10, at ydelsen ikke er beskrevet i priskuranten. Binderen bankes på et I-jern og lægges på murværket.

Ad 11-12, at arbejdet er omfattet af akkordaftalen. Fagforeningen har på vegne af sjakket rejst krav om erstatning, men firmaet har ikke svaret på nogen af brevene herom.

Ad 13, at arbejdet er udført 2 gange på grund af skybruddet den 2. juli 2011. Arbejdet var udført, inden akkordholderne begyndte på pladsen. Efterfølgende genopførte sjakket gasbetonen på dagløn. Timerne for den første udførsel er indeholdt i akkordtimerne.

Ad 14-17, at punktet udgår, da der er opnået enighed mellem parterne.

Ad 18, at kritikken af arbejdet er fremkommet, efter at sjakket er stoppet.

Ad 19, at kravet er trukket.

Ad 20, at kravet 2 x 49 timer vedrører, at der manglede materialer og ledelse på pladsen to dage i januar 2012. Kravet om de 99 timer henvises til verserende arbejdsretssag.

Ad 21, at parterne den 29. december 2011 indgik aftale om timeantallet i perioden uge 16 til 25 i 2011. Fra uge 25 førtes der skurbog, som firmaet udbetalte løn efter. Peter Willumsen har haft 195 timer i akkorden i uge 16-25. Efterfølgende var han ind imellem på byggepladsen, hvor han arbejdede som arbejdsleder, og han har på intet tidspunkt efterfølgende konfereret sine timer med akkordholderen. Den 13. januar 2012 aftaltes der akkordforskud mellem firmaet og sjakket, hvor time-lønnen blev 230 kr. Mads Stavnbo har haft 195 timer i akkorden i uge 16-25. Efterfølgende havde han ikke timer i akkorden og har på intet tidspunkt konfereret sine timer med akkordholderen.

Vedrørende indklagedes pkt. 12 A har klager anført, at det ikke kan gøres gældende i denne sag, da det først er nævnt i svarskriftet. Hvis det medtages bemærkes det, at sjakket har udført kalkningen i det omfang, de blev anmodet herom. Havde man ønsket yderligere kalkning, ville de have udført det.

Indklagede har til støtte for sin påstand gjort gældende:

Ad 1, at der er enighed mellem parterne.

Ad 2-3, at akkorden skal fradrages 3.633 sten á 9 kr. for skævt udført murværk og 13,49 m á 200 kr. for udførelsen af skæve gesimser. Virksomheden havde først mulighed for at konstatere, at murværket var skævt, i forbindelse med nedtagningen af en inddækning mellem det nye og det gamle menighedshus. Det bestrides, at sjakket har tilbudt at foretage opmuring.

Ad 4, at der var tale om udvendigt murværk, men det afvises, at det var akustikfelter. Akustikfelt og mønstermurværk er to vidt forskellige ting.

Ad 5-10, at det bestrides, at kravet for tillæggene er rejst den 19. september 2011. Sjakket har desuden medtaget denne opgave i daglønstimer.

Ad 11-12, at arbejdet er udført af LH Gulv, og at arbejdet ikke er omfattet af akkorden. Det afvises at betale for arbejde, som sjakket slet ikke har udført.

Ad 12 A, kalkning, at sjakket ikke har udført dette arbejde tilstrækkeligt, som burde være udført omkring uge 3 i 2012. Kalkarbejdet skal derfor ikke indgå i akkorden, og summen for arbejdet, 100.775,40 kr., skal fratrækkes.

Ad 13, at arbejdet er udført på daglønstimer. Det bestrides, at sjakket har udført 188,2 kvm. på 182 timer, og at den første udførsel af gasbeton er indeholdt i akkordtimer.

Ad 14-17, at det bestrides, at der er enighed om dette. Sjakket på udførelsestidspunktet medtog arbejdet i daglønsedler, og det kan derfor ikke nu tillige medtages i akkorden.

Ad 18, at der skal fradrages 583,84 kr. for udskiftning af hule gulvklinker.

Ad 19, at kravet er bortfaldet.

Ad 20, at daglønstimer 2 x 49 bestrides, medarbejderne var ikke pålagt aflastningsarbejde indendørs. Ad 99 timer, at dette krav er omfattet af sag i Arbejdsretten.

Ad 21, at Mads Stavnbo løbende har noteret arbejdstimerne udført på pladsen, jf. bilag Y, og at denne opgørelse må lægges til grund, herunder timer vedrørende A, Peter Willumsen, Mogens Bækhave og Mads Stavnbo

### **Opmandens begrundelse og resultat**

Da der ikke mellem de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten er enighed om eller flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden.

Det fremgår af klagers bilag 1 vedrørende akkordregnskab, at man henset til en samlet timeopgørelse på 5.265 timer har beregnet akkordtimefortjenesten til 391,70 kr., og derefter kræver en yderligere betaling på 851.335,54 kr. Indklagede har i sin seneste opgørelse, der blev fremlagt under forhandlingen af sagen, opgjort de samlede timer til 5.800 og beregnet akkordtimefortjenesten til 198 kr. pr. time. Akkordforskuddet var, jf. aftalen i januar 2012, 230 kr. pr. time.



Efter bevisførelsen i sagen vedrørende de enkelte punkter 1-21, såvel de fremlagte bilag som de afgivne forklaringer, finder jeg, at hverken klagers eller indklagedes endelige opgørelser kan lægges til grund. Antallet af daglønstimer som opgjort af klager må nedsættes med ca. 200 timer, og de samlede timer må, henset til forklaringerne om blandt andre Mads Stavnbo og Peter Willumsens akkordarbejde forhøjes. Vedrørende fejl og mangler, som også er vurderet, bemærkes særligt om kalkarbejdet, at det ikke findes godtgjort, at indklagede har krav på fradrag af 100.775,40 kr. i akkordsummen. Efter bevisførelsen kan det heller ikke tillægges betydning ved opgørelsen af klagers krav, at indklagede mener, at sjakket ikke opførte sig korrekt.

Samlet set finder jeg, at indklagedes påstand om frifindelse ikke kan tages til følge, og at klagers krav, der er betaling af 851.335,54 kr. skal nedsættes skønsmæssigt til 500.000 kr.

### **T h i b e s t e m m e s:**

Indklagede, MPS Murermester & Entreprenørfirma, skal til klager betale 500.000 kr.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar.

København, den 29. april 2013

Mogens Kroman